

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1934 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 26 juni 1931 (nr 281) om moderskapsunderstöd.

Genom en den 12 mars 1934 till riksdagen avlämnad proposition, nr 251, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 26 juni 1931 (nr 281) om moderskapsunderstöd.

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen den 26 juni 1931 om moderskapsunderstöd skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Havande kvinna, som vill komma i åtnjutande av moderskapsunderstöd, bör själv eller genom annan göra ansökan därom i god tid före barnsörden. Ansökan, som inkommit senare än å tionde dagen efter barnsörden, må bifallas allenast för så vitt särskilda omständigheter äro för handen, såsom att behov av understöd ej tidigare förelegat. Göres ansökan senare än å sextionde dagen efter barnsörden, må den icke upptagas till prövning.

I samband — — — sistnämnda kassa.

Vad i — — — tredje stycket.

Denna förordning träder omedelbart i kraft och skall jämväl äga tillämpning beträffande ansökan om moderskapsunderstöd, vilken dessförinnan inkommit till vederbörande sjukkassa.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionen.

Gällande bestämmelser rörande moderskapsunderstöd äro meddelade i Kungl Maj:ts förordning den 26 juni 1931 (nr 281) om moderskapsunderstöd. Bestämmelserna innehålla bland annat följande.

Moderskapsunderstöd utgår till kvinna, som till lindrande av de med barnsbörd förenade kostnader är i behov därav (1 §). I regel utgår understöd under högst 30 dagar, i allmänhet med en krona om dagen (3 och 4 §§). Understödet bestrides av statsmedel. Rätten till understöd prövas och understöd utbetalas av centralsjukkassan för den ort, där kvinnan är bosatt, dock att lokalsjukkassa kan för centralsjukkassans räkning handhava denna uppgift. Ersättning för utgivna understöd äger centralsjukkassan att kvartalsvis utbekomma av socialstyrelsen såsom tillsynsmyndighet för erkända sjuk-kassor (5 §). Havande kvinna, som vill komma i åtnjutande av moderskapsunderstöd, skall själv eller genom annan göra ansökan därom i god tid före barnsbörden (6 § första stycket, punkt 1). Ansökan, som inkommit senare än å sextionde dagen före barnsbörden, må bifallas allenast för så vitt särskilda omständigheter äro för handen, såsom att nedkomsten inträffat tidigare än skäligen kunnat förväntas eller att behov av understöd ej tidigare förelegat (6 § första stycket, punkt 2). Göres ansökan senare än å sextionde dagen efter barnsbörden, må den icke upptagas till prövning (6 § första stycket, punkt 3). Då ansökan om understöd inkommit till behörig sjuk-kassa, skall denna lämna kvinnan anvisning för erhållande av råd och upplysningar rörande vad hon har att iakttaga med avseende å dels egen vård under havandeskapet, i samband med förlossningen och under tiden därefter, dels ock barnets skötsel. Understöd må ej utbetalas, förrän till sjuk-kassan inkommit intyg, att kvinnan fött barn (7 §).

Det föreliggande förslaget innebär sådan ändring av 6 § första stycket i förordningen, att den tidpunkt, inom vilken ansökan om moderskapsunderstöd i vanliga fall skall göras, framflyttas från sextionde dagen före barnsbörden till tionde dagen efter densamma. Endast för så vitt särskilda omständigheter äro för handen skall ansökan, som inkommer senare än å sistnämnda dag, kunna bifallas. Såsom exempel å sådan särskild omständighet angives i förslaget, att behov av understöd ej tidigare förelegat. Då den allmänna ansökningstiden framflyttats till viss tid efter barnsbörden, har det förhållandet, att nedkomsten inträffat tidigare än skäligen kunnat förväntas, icke längre ansetts böra utgöra sådan särskild omständighet, som skall kunna möjliggöra bifall till en för sent ingiven ansökan. Vidare har föreskriften i gällande förordning att ansökan om moderskapsunderstöd som regel *skall* göras i god tid före barnsbörden ersatts med en bestämmelse att dylik ansökan *bör* göras i god tid före barnsbörden.

Enligt den i förslaget intagna övergångsbestämmelsen skola de föreslagna ändringarna träda i kraft omedelbart samt jämväl erhålla retroaktiv tillämpning, d. v. s. bliva gällande även beträffande ansökningar om moderskapsunderstöd, vilka inkommit till vederbörande sjuk-kassa före utfärdandet av de nya bestämmelserna. Departementschefen anför i propositionen, att han

utgår från att de kassor, som redan avslagit inkomna ansökningar på den grund att ansökningarna inkommit för sent, skola upptaga dessa till förnyad prövning samt, därest de enligt de nya bestämmelserna inkommit i rätt tid och övriga förutsättningar äro för handen, utan hinder av de tidigare beslutet, bifalla desamma.

Utskottet har vid sin granskning av förslaget ej funnit skäl till erinran mot detsamma och får därför hemställa, Utskottet.

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 17 april 1934.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman*, *Linder*, *Gustaf Tamm*, *P. Sandström* och *Norman*, fröken *Hesselgren* samt herrar *Olof Carlsson* och *Larsson* i Brålanda;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar, *Johanson* i Hallagården, *Wallerius*, *Pettersson* i Hällbacken, *Holmström* och *Gardell* i Gahns, fru *Nordgren* samt herr *Sandberg*.
